

MAGYAR LAPOK

gyűjtőnév

X. évfolyam, 13 (2580) sz. Péntek

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941. január 17

Tizenkét halálos áldozata van a nagyváradai repülőgépszerencsétlenségnek

Nyolc sebesült közül az egyik haldoklik. Drámai beszélgetés a megmenekült utasokkal. Valószínűleg motorhiba okozta a katasztrófát

Nagyvárad határában, néhány száz méterre a repülőtérről borzalmas szerencsétlenség történt. A Budapest—Marosvásárhely között közlekedő utas-szállító repülőgép, még meg nem állapított okok miatt lezuhant, felrobbant, majd teljesen romhalmazzá égett és kilenc utas, valamint a gépvezető és a szerelő életét veszítette. A halottak közül tizenegy a felismerhetetlenségig elégett s egyedül a szerelőt, akit a robbanás messzi elröpített, lehetett felismerni mindjárt a katasztrófa bekövetkezése után. Az utasok közül nyolc került ki élve a repülőgépéből. Ezek közül hetet a kórházba, egyet pedig a Szent József szanatoriumba szállítottak. Hatán könnyebb sérüléseket szenvedtek, de egy súlyosabban összeuzódott, egy 35—40 év körüli nő pedig koponyaalapi töréssel, láb, kéz és bordatöréssel, eszméletlen állapotban került orvosi kezelés alá, úgy hogy életben maradásához nincs remény.

Lezuhant és felrobbant az egyensúlyát veszített repülőgép

A szerencsétlenül járt repülőgép péntek reggel menetrendszerű pontossággal 7 óra 50 perckor indult el a mátyásföldi repülőtérről és 8 óra 55 perckor érkezett a nagyváradai repülőtérről. Szemtanúk előadása szerint, midőn a gép széles kanyarulattal a leszálláshoz közeledett, a baloldali motor kihagyott, mire a pilóta erőteljesen rákapcsolta a jobboldali motort, de a következő pillanatban a baloldali motor ismét működésbe jött, s emiatt a gép egyensúlyát veszítve, megbillent és egész alacsonyról a földre zuhant, majd ismét fölemelkedett, hogy a következő pillanatban lezuhanjon megint. A szerelő a leszállás előtt a gép hátsó ajtajában állt, s már rádióértesítésbe lépett a légi kikötő parancsnokságával, akinek jelentette, hogy nincs semmi baj. A katasztrófa e jelentés vétele után következett be. A szerelő kinyitotta a gép hátsó ajtaját és kiugrott s nyomában még néhány utas

szabadba jutott. A repülőtérről közelében katonák gyakorlatoztak, akik azonnal a lángbaborult géphez rohantak, puskatussal bevették az ablakokat, amelyeken át újabb utasoknak sikerült kiugraniuk, másokat pedig a katonák emeltek ki a már lángokban álló gépből. Ezután következett be a robbanás, amely megölte és messzi röpítette a már-már megmenekült szerelőt, száz-százötven méteres körzetben szétdobta a gép egyes részeit és megpecsételte a bentmaradt utasok és a pilóta sorsát.

A hat tonna súlyú gép, amelyben a leszállás pillanatában körülbelül 540 kiló benzín volt, — mert 600 kilót hozott magával s a budapest—nagyvárad ut körülbelül 60 kiló benzint fogyaszt — a hatalmas erejű robbanás után nagy lángokkal égett tovább s rövid idő múlva láthatók lettek a bentmaradt áldozatok összegeit holttestei.

A szerencsétlenség színhelyén. Tizenkét holttest a repülőgép roncsai között

Munkatársunk délelőtt fél 11 órakor szállott ki a megrázó szerencsétlenség színhelyére. Szivetszáró, borzalmas kép. A füstölő romhalmazzal részben egymás mellett, részben egymás hegyén, hátán, ahogy a menekülés iszonyu tülekedésében eszméletüket veszítették, barna-vörösré pörkölve hevernek a holttestek. A ruha segeit, mind egyikről. Az arcok felismerhetetlenek. Egy-egy kezét, lábat csontig emésztett a láng; mély kiperzselt hasüregek, másutt még épen maradt de pirosra

pörkölt belső részek. Egyik holttesten csak nadrágtartó maradt meg, a másikon kevés női alsónemű. Ujságok, térképek hevernek szerte, amelyeket csodálatosan megkímált a láng; egy levelező lap, amelyen még kivehető egy marosvásárhelyi leány címe. Félig úszkósodott utipodgyászdarabok, ruhák, szövetek. Tizenegy holttestet lehet megszámolni a romok között. — Legelől a pilóta teteme, hanyattkötve a füstölő fémotor alatt. Mondják egyike volt a legjobb magyar pilóták-

nak; hatalmas termetű, 110 kilós ember. Fatah ház. Szakértők szerint renkívüli körülményeknek kellet közebejönniök, hogy a szerencsétlenséget nem tudta elhárítani.

Elmondják borzalmas élményüket a megmaradt a megmenekült utasok

Látogatást tettünk a kórházban, ahová a sebesülteket szállították. Itt már összeállították a megmenekült névsorát, amely a következő:

Izsák Ábrahám kereskedő Kolozsvár, Fischer Sándor tisztviselő, Budapest, Dr. Daróczy Miklós ügyvéd, Kolozsvár.

Szakácsi Gusztáv gazdálkodó, a kolozsvári Amerika vendéglő volt tulajdonosa.

Huppert Leó ügyvéd, Budapest, Gottlieb Andor tisztviselő, Budapest, Grancze Kálmán tisztviselő, Budapest.

Pártos Lászlóné (lakhelye még ismeretlen).

Beszélgetést folytattunk Szakácsi Gusztáv gazdálkodóval, aki a kiállított igazalmak után annyira magához tért már, hogy a főorvos szobájában — reggelhez ült. Így beszéli el borzalmas élményeit:

— A gép leszállt, nagyot zökkent s aztán felemelkedett újra. A következő pillanatban földre zuhantunk ismét. De ekkor már láng csapott az utasfülkébe és retentő pánik lett urrá rajtunk. Az emberek egymásra tudulva, keresték a kijáratot. Ekkor észrevettem, hogy az ablak, amely mellett ültem, nyitva van. Nem tudom, hogy történhetett ez. Óriási erőre kaptam és fejfelé előre, mint ahogy vízbe ugrik az ember, kivettem magam az ablakon. Dehogyan néztem, hová esek. Szerencsére a gép szárnyára zuhantam s onnan lassan lecsuszam a földre. Ekkor már ott termettek a katonák, a drága bator fiúk és elcipeltek a géptől. Már lehettem vagy husz lépésnyire tőle, amikor a robbanás bekövetkezett. Mindez oly gyorsan, a két-

A szelid emelkedésű havas dombon, amelynek tetején a géproncs füstölő gopalatrészek, összetört alumíniumcsövek szárnymaradványok hevernek. Az egyik szárny az országút menté felé fekszik, mintha a gép ennek a fának ütközött volna neki s ez okozta volna a katasztrófát. De ezt a feltevést a szemtanúk nem erősítik meg. A domb tulsó hajlatában a két mellékmotor, amint odavette a robbanás ereje.

Nagyváradon percek alatt elterjedt a szerencsétlenség híre és nagy tömegek indultak el a géproncsok és az áldozatok megtekintésére. A rendőrség és esendőrség azonban távoztatotta a kíváncsiakat a katasztrófa színhelyétől.

Ségbeesés olyan önkivételben történt, hogy csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudok visszaemlékezni az egyes mozzanatokra.

Szakácsi Gusztáv teljesen serteslen csak a bal arcát kapta meg kisse a láng és a ruhája szakadozott össze.

A másik csodával határos módon megmenekült utas, dr. Daróczy Miklós ügyvéd. Kiugráskor arcára zuhant s összeroncsolta ajkát. Mellénye, inge csupa vér. Örvendett az életének, s tejet reggelizett, aközben beszélgettünk vele.

— Szerencse a szerencsétlenségben — mondotta. — Mikor becsapott az utasfülkébe a láng és már fojtogatni kezdett a füst, be akartam verni az ablakot, amely mellett ültem. De nem sikerült. Ekkor az ajtóhoz rohantam, amelyet nyitva találtam. Gondolkodás nélkül kivettem magam. Többet tudtunk utánam, de nem hiszem, hogy még valakinek sikerült ezen az uton szabadba jutnia.

Még egy megmenekülttel beszélgettünk. Vattába csomagolt fejjel fekszik a kórházi ágyon.

— Nehezenre esik a beszéd — felelt kérdésünkre. — Nem is tudom, hogy történt. Megmenekültem.

Benyitottunk abba a szobába is ahol minden tagjában összetört szerencsétlen asszony önkivételben fekszik. Ajkán vér bugyborékol, melle zihál. A sebészfőorvos kijelenti:

— Egy-két órán belül meg fog halni.

A többiek kisebb-nagyobb sérülésekkel, de a borzalmas lelki megrázkódattal nyomaival lábbadoznak a kórházban. Alig bírnak visszaemlékezni a történetekre. Alig tudnak örülni is annak, hogy élnek.

Nagyváradiak az áldozatok között

A katasztrófa híre Nagyváradon nagy izgalom keletkezett, főleg azok körében, akiknek hozzátartozója a fővárosban tartózkodott. Az aggódó hozzátartozók telefonon és távirati uton

is érintkezést igyekeztek keresni a budapesti szállodákkal, a MALERT irodájával. A déli órákban azután bizonyossá vált, hogy dr. Konrad Béla nagyváradai főorvos az áldozatok között

van. Budapestről telefonon erősítették meg a hírt, hogy a főorvos a szerencsétlenül járt repülőgéppel elindult Nagyvárad felé. Valószínűnek látszik, hogy a felismerhetőségig észszegéit holttestek között van Hollós

Megérkezik a bizottság

A szerencsétlenségről a repülőter parancsnoka, Dessewffy Emil azonnal értesítette a nagyvárad rendőrkapitányát és a közlekedésügyi miniszteriumot. A nagyvárad rendőrség részéről reggel 9 órakor Krasznay Pál rendőrtanácsos, a bűnügyi osztály vezetője szállt ki a helyszínre, ahová rövid idő múlva megérkezett dr. Soós István polgármester és Egyidejűleg

Jenő divatárkereskedő és Reichard Ernő kereskedő teteme is. Mindkettőről úgy tudják, hogy a lezuhant repülőgéppel szándékoztak Nagyváradra utazni.

Kovács István és Kürthy István felügyelők rendőrkülönítményt vezettek ki, amely a csendőrséggel karöltve biztosította a rendet.

A közlekedésügyi miniszterium és a MALERT közös bizottsága délután fél négy órakor gépkocsin érkezett Nagyváradra, hogy a szerencsétlenség körülményeit bevizsgálja.

Hivatalos jelentés

A szerencsétlenségről egyébként a Magyar Távirati Iroda a következő hivatalos jelentést adta ki:

A Budapest-Nagyvárad-Kolozsvár-Márosvásárhely között közlekedő menetrendszerű utasszállító gép a folyó hó 17-én d. e. 9 órakor a nagyvárad repülőter közelében eddig meg nem állapított okokból leszállás közben lezuhant. A baleset kivizsgálása folyamatban van. A repülőgépen 17 utas

és 3 főnyi személyzet utazott. A három főnyi személyzet és 9 utas életét veszítette. A megmenekült utasok: Szakács Gusztávné, dr. Daróczy Miklós, dr. Ruppert Leó, Grause Kálmán, Izsák Ábrahám, Gottlieb Sándor és Fischer Sándor, akik egész jelentéktelen sérüléseket szenvedtek, továbbá Pártos Lászlóné, akinek sérülése súlyosabb.

A Balkán békéje nagy teherpróba alatt

Angol-török vezérkari megbeszélések. Szófiában növekszik. Tráciában visszavonják a szembenálló török és bolgár csapatokat

Ankarából jelentik: (Reuter.) Inönü elnök esütőrtökön fogadta a török vezérkarral jelenleg megbeszéléseket folytató angol megbízottakat. A fogadásán jelen volt az angol nagykövet és Szaradzoglu török külügyminiszter is. Az angol tisztek szerdán találkoztak először a török vezérkari tisztekkel. Péneken valószínűen újabb megbeszélés lesz.

Szófiából jelentik: (Bud. Tud. A Politika) jelentése szerint az utolsó 48 órában Szófiában növekedett az optimizmus. Az egész bolgár sajtó vezetőhelyen közli Németország és Oroszország megértését, amellyel a békét a Balkánon biztosítják. A Balkánon való megnyugvást mutatja a török kormány rendkívüli kiküldöttjének, Gundus Asim rendkívüli török követnek szófiái utazása. Arról főgnak tárgyalni, hogy mind török, mind bolgár részről visszavonják Trácia határától a csapatokat. A berlini bolgár követ elhagyta Berlint és Szófiába utazott. Az utazásról már néhány nap óta tudtak, mégis diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett.

A bolgár király kihallgatáson fogadta Filov miniszterelnököt.

Szófiából jelentik: (MTL.) Boris bolgár király esütőrtökön kihallgatáson fogadta Filov miniszterelnököt.

Bulgária nem akar háborút, de a neuyllli békeszerződés helyrehozatalát kívánja.

Szófiából jelentik: Politikai körökben kijelentették, hogy az összes külföldről befutó hírek bizonyossága szerint, a balkánon jelentős megnyugvás

észlelhető. Bulgária áll ezeknek a kommentároknak a középpontjában, mert helyzete fontos és sorsdöntő. A miniszterelnöki ruszcsuki beszéde világosan feltűntette, hogy Bulgária továbbra is békeszerető állam marad és nem óhajtja a háborút. Bulgária azonban a neuyllli békeszerződést igazságtalannak tekinti és síkra száll a Balkánon az igazság helyreállításáért.

Bolgár és magyar megnyilatkozások a román helyzetre vonatkozóan.

Belgrádból jelentik: (Bud. Tud. A Pravda) jelentése szerint berlini politikai körökben rendkívül nagyjelentőséget tulajdonítanak azoknak a megnyilatkozásoknak, amelyek a bulgáriai és magyarországi városokban, a romániai helyzettel kapcsolatban történtek. Igen nagy figyelmet kelthettek a bolgár és a magyar kormányok elnökeinek beszédei, amelyekben kormányuk álláspontját fejtették ki. A lap úgy tudja, hogy január 19-én Románia városaiban népgyűléseket tartanak, amelyeken Horia Sima és a kormány más tagjai mondanak beszédeket.

Népszámlálás Romániában.

Bukarestből jelentik: (MTL.) A román hivatalos lap rendeletet közöl, amelynek értelmében a folyó év folyamán Romániában általános népszámlálást tartanak. A zsidókat külön számolják meg. A népszámlálás napját később határozzák meg. A teendőket a közigazgatási hatóságokat és a légionárius szervezeteket bízták meg.

Ejtőernyős német csapatok szállnak le a Földközi-tengerparton.

PÁRTMOZGALMAK

Az Erdélyi Párt szervezési munkálatai Biharmegyében és Nagyváradon

Programkészítés a helyi kívánalmakról. A városban huszonkét helyen folyik a beiratkozás

Az Erdélyi Párt szervezkedése teljes erővel megindult. A szervező bizottság dr. Markovits Manó nyugalmazott főispán és Árvay Árpád orsz. képviselő, a Magyar Párt volt vezetőjének irányítása mellett úgy a vármegyében, mint a városokban széleskörű munkát indított meg, hogy a magyarság a maga régi egységét megőrizze és úgy a helyi, mint az országos közéletben az időszerű jogos és méltányos kívánalmakért kellő szervezőtevékenységgel tudjon fellépni.

A hét folyamán dr. Markovits Manó elnök Zathureczky Gedeon kíséretében, közigazgatásilag Biharmegyéhez visszacsatolt érmihályfalvai járás községeit látogatták meg, mindenütt részletesen meghallgatták a lakosság kívánásait s nagy lelkesedés mellett megalakították az Erdélyi Párt helyi tagozatát. Valamennyi községben nagy örömmel üdvözölték a megyei magyarság képviselőit, akik huszonkét év mostoha sorsában egy pillanatig sem tántorodtak meg a harc, küzdelem előtt.

A hét folyamán dr. Markovits Magyar Házban tartott az Erdélyi Párt választmányi ülését dr. Markovits Manó ny. főispán elnöklété alatt. Az elnöki megnyitó után Árvay Árpád országgyűlési képviselő ismertette az erdélyi képviselők parlamenti csoportjának megbízásából az Erdélyi Párt megalakulásának körülményeit s annak szükségességét hangsúlyozva, hogy amint a román megszállás alatt egységes volt az erdélyi magyarság, úgy most is egységes munkával valósíthatja meg célkitűzéseit, szolgálhatja a Szentistváni Magyarország javát.

A megjelentek nagy lelkesedéssel vették tudomásul, hogy az Erdélyi Párt a volt Magyar Párt szellemében épül fel. A legszélesebb körű szervezési munka megindítását határozták el s a várost körzetekre osztva, szervező irodákat állítottak fel. Egyben Árvay Árpád, dr. Paál Árpád országgyűlési képviselők, Korlsmáros László, dr. Medvigy Ferenc, Szabó Károly, dr. Szabó Lajos ref. lelkész és Daróczy Kiss Lajos párttitkárból álló bizottságot küldtek ki, hogy az országos program keretén belül a helyi kívánalmak sorrendjét is megállapítsák.

Az Erdélyi Pártba a város területén a következő szervező helyeken, illetve szervezeteknél lehet belépni.

Sal Ferenc-utca 9. szám alatt levő Magyar Házban levő pártirodában: dr. Medvigy Ferenc gyógyszerész, Madonna gyógyszerész, dr. Kiss Endre ügyvéd, Vörösmarty-utca 33. Hegyi Kulturházban; Major László Károly tanárnál, Kálvária-utca 38. dr. Szabó Lajos ref. lelkész, Árpád vezér-utca, Podolcsák Sándor gyáros, dr. Patzkó Elemér ügyvéd, orsz. képviselő, dr. Ülfert József ügyvéd, Csanda Endre gyógyszerész, Barla Dezső gyógyszerész, Iván József gyáros, Vitéz-utca 30. Mónus Sándor, Cser István, Fazekas Lajos, Wallner László ig. tan., Halvani Sándor iparos, Sarkady Zoltán s. lelkész, Czirják Károly nyugdíjas, dr. Tombory Béla római katolikus lelkész, Bérczi Endre ny. ügyészségi titkár, Kovács László magántisztviselő.

Már az első két nap alatt kétezer magyar ember lépett be az Erdélyi Párt nagyváradai tagozatába s hasonló lelkesedéssel indult meg a szervezkedés a vidéki községekben is. A Sal Ferenc-utcai Magyar Házban minden délelőtt 9-11-ig, délután 4-7 óráig lehet beiratkozni.

Ifj. Horthy Istvánnak fia született. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Ófőméltósága István fiának felesége, született Edelsheim-Gyulay Ilona grófnő, ma, január 17-én, a reggeli órákban, a Szieszta-szanatóban, fiúgyermeknek adott életet. Az anya és az újszülött a legjobb egészségnek örvendenek.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Rómába utazik a münsteri püspök

A pápa az emberségesebb légi hadműveletekért akar közbelépni

Berlinből jelentik: (NTI) Gallen münsteri püspök, a közeli napokban Rómába utazik, hogy látogatást tegyen a Vatikánban. Mint egyházi körökben mondják, az utazás vatikáni kezdeményezésre történik, de pillanatnyilag nem tudnak arról, hogy vajon más egyházi személyiségek is részt vesznek az úton, de valószínű. Rendszerint jól értesült berlini körökben nem hiszik, hogy a püspök utazása összefüggésben állana a pápa szándékával, amellyel ki akarja eszközölni az emberségesebb légi hadműveleteket.

Ismét megjelenik az Erdélyi Tudósító

Katolikus magyar sajtónak színvonalas, nagy körültekintéssel és hozzáértéssel szerkesztett orgánuma volt a Kolozsváron megjelenő „Erdélyi Tudósító”. A minden számban rendkívül gazdag és nagy anyagot felölelő társadalompolitikai folyóirat valóban hazagpótló szerepet töltött be a kisebbségi magyar sajtó életében. Tudományos cikkei, élelken és változatosan szerkesztett rovatai, melyek minden jelentősebb társadalmi, irodalmi és kulturális megnyilatkozást felöltek, kulturált hangja, komoly és megbízható kritikája külön előkelő helyet biztosított számára a magyar sajtóban. A folyóirat, amely mindig bátran sikraszállott a magyar és a katolikus érdekek védelmében s nagy szerepet, rendkívüli hivatást töltött be az egészséges magyar szellem kialakításában, természetesen vörös posztó volt a román hatóságok szemében. Négy évvel ezelőtt aztán, amikor a Veress Ernő szerkesztésében megjelenő folyóirat már a munkatársak telítényes gondját gyűjtötte maga köré, a román hatóságok betiltották az „Erdélyi Tudósítót.”

Most, mint örömmel értesülünk róla, az „Erdélyi Tudósító” február elsején újból megjelenik, hogy betöltse hazagpótló feladatát. Az „Erdélyi Tudósító” kiadója és szerkesztője továbbra is Veress Ernő kolozsvári h. plébános. A folyóirat előfizetési díja pedig mindössze évi 6 pengő.

Megjelent a repülők lapja. A Magyar Szárnyak repülésügyi folyóirat januári második száma Jánosy István szerkesztésében most jelent meg. A lap vezető helyen közli a Kormányzó Ur kabinetirodájának levelét a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap intézőbizottságához. Bisits Tibor repülőőrnagy a légihaborúról, Óváry-Oss József az ejtőernyős katonákról, Bencke István repülőalezredes a bombavető terepasztról, Udvary Jenő repülőszázados a világ repülőhíreiről, Nagyiványi Zoltán egy repülőter életéről és Raczkó Lajos a repülőorvosok munkájáról ír. A szokásos rovatokon kívül közli a lap Száva Tibor repülőregényét is. Az új számot rendkívül érdekes beszámolók és műszaki cikkek tarkítják. A Magyar Szárnyak mindenütt kapható. Ára 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal (VIII. Úllői ut 12) ingyen küld.

Amerika a háborús beavatkozás kétségei között

Kennedy volt londoni nagykövet rádióbeszédet mond a háborus irányzat ellen. A parlamentben Hull beszédét a semlegesség végének minősítik

Washingtonból jelentik: (NTI) Roosevelt elnök Kennedyyel, az Egyesült Államok volt londoni nagykövétével megbeszélést folytatott utódjának kinevezéséről és arról a beszédéről, amelyet Kennedy vasárnap fog elmondani. A volt nagykövet kijelentette, hogy rádióbeszédében hangsúlyozni fogja annak szükségességét, hogy az Egyesült Államok távol maradjon a háborútól, ugyanakkor állást foglal az időszerű külpolitikai kérdésekkel kapcsolatban.

Washingtonból jelenti a NTI: Az Angliának nyújtandó kölcson javaslatával kapcsolatban azt kifogásolják, hogy a javaslat túlságosan nagy hatalmat biztosít leginkább egyetlen embernek, az elnöknek. Sokan úgy vélekednek, hogy Hull beszéde Amerika semlegességének végét jelenti. Amerika nem visel ugyan hadat, de olyan magaviseletet tanúsít, amely nem egyeztethető össze a semlegesség fogalmával, sem pedig a rendszabályokkal, amelyeket a nemzetközi jog önvédelem címén megenged.

Roosevelt a külügyminisztert, s a szárazföldi és tengert haderő vezetőit értekezletre hívta össze.

Washingtonból jelentik: (NTI) Roosevelt elnök csütörtökön a hadügyminisztert, a tengerészetiügyi minisztert, a külügyminisztert, Marchallt, a hadsereg vezérkari főnökét és Stark tengernagyot, a hajóhad parancsnokát, külön értekezletre hívta össze. Az értekezlet célját hivatalosan nem közölték.

Kennedy hevesen vitába szállt Roosewellel.

Washingtonból jelentik: (NTI) Kennedy, az Egyesült Államok londoni volt nagykövete a New York Daily News jelentése szerint, Roosewellel folytatott beszélgetése során kijelentette, hogy ellenzi az Anglia támogatásáról a kongresszus elé terjesztett törvényjavaslatot. Azt is közölte az elnökkel, hogy mindent megtesz ami csak módjában áll, hogy az Egyesült Államok ne viseljen háborút. Tudtára adta Roosewellenek, hogy nemcsak a január 18-iki rádióbeszédében, de a képviselőház és a szenátus külügyi bizottságában is támadni fogja az Anglia támogatására szolgáló javaslatot. Kennedy Roosewellel elnökkel folytatott megbeszélése után Wheeler demokratapárti szenátorral, a szenátus vezetőjével tanácskozott.

Roosevelt 200 kereskedelmi hajó építésére kért felhatalmazást.

Washingtonból jelentik (Reuter): Roosewellel a kongresszustól felhatalmazást kért 200 kereskedelmi hajóból álló flotta létesítésére. Együttal 213 millió dollár hitel engedélyezését kérte a hajók építésére.

Ha a brit hajóhad elpusztul, Amerikát igen nagy veszély fenyegeti.

Newyorkból jelentik (NTI): Stimson a képviselőház külügyi bizottsága előtt kijelentette, hogy neze szerint

Amerikát igen nagy veszély fenyegeti a levegőből, ha a brit hajóhad elpusztul, vagy megadja magát. Pillanatnyilag az Egyesült Államok hajóhada

valószínűleg nem elég erős ahhoz, visszaverjen egy támadást. Valószínű, hogy ebben az esztendőben már nem is lesz elég erős.

Hull amerikai külügyminiszter kihívó támadást kezdett a tengelyhatalmak ellen

Legvégsőkig viszi a parlamenti csatát Roosevelttel beavatkozási javaslatára érdekében

Berlinből jelentik: Az Északamerikai Egyesült Államok nagy parlamenti vitáját, diplomáciai körökben úgy fogják fel, mint a legagresszívabb támadást a tengelyhatalmak ellen. Nagy feltűnést keltett Washingtonban is, hogy Hull külügyminiszter a tengelyhatalmakat támadóknak és Amerika ellenségeinek nevezte. A szélsőséges angolbarát amerikai lapok ebből azt a következtetést vonják le, hogy Hull külügyminiszter állást foglalt a hármas tengely hadicéljaival szemben. Különösen éles hangot használt a német birodalom ellen, de Japánt is támadónak minősítette Mandzsuria megszállása miatt, amely pedig tíz évvel ezelőtt történt. Egyszerre nem

vonnak le a beszédből egyéb következtetést, mint azt, hogy Hull a legvégsőkig viszi a parlamenti csatát Roosevelttel javaslatának biztosítása érdekében.

Japán válaszol.

Tokióból jelentik: (NTI) A külügyi hivatal szóvivője egy sajtóértekezleten közölte, hogy Matsouka külügyminiszter még a pénteki nap folyamán nyilatkozni fog Hull amerikai külügyminiszter fejtegetéseivel kapcsolatban. Különösen az a része lesz nagyon nagyfontosságú nyilatkozatának, amelyben Hull állításait cáfolja majd meg.

Hamis propagandahírek Olaszország belső elégedetlenségéről

Különös élelkséget keltett Philips amerikai nagykövet megérkezése Rómába

Rómából jelentik (NTI): Philips, az Egyesült Államok római nagykövete, aki hosszabb washingtoni szabadságáról most visszatért Rómába, kijelentette amerikai újságírók előtt, nem hozott külön üzenetet az olasz király és császár számára Roosevelttől. Azért tért vissza Rómába, hogy megkezdje a rendes tevékenységét. A nyilatkozatot olasz politikai körökben legilletékesebb helyről jött cáfolatnak minősítik az angol propaganda legutóbbi hírterjesztései ellen, melyek arról szóltak, hogy Amerika az olasz uralkodónak külön ajánlatot tesz az eddigi olasz külpolitikai irány megváltoztatására.

Rómából jelentik (MTI): Az olasz főváros politikai körében Philipsnek, az Egyesült Államok nagykövetének római visszatérésevel kapcsolatos különböző magyarázatokkal és azzal a

hírral kapcsolatban, hogy Philips üzenetet hozott magával, a következőket emelik ki. 1. A nagykövet visszatérésenek különösebb jelentősége egyáltalán nincs, mert állomáshelyét szabadságideje leteltével foglalta el. 2. Ami azt a híregztelést illeti, hogy Roosevelttől elnök üzenetet viszi az olasz királyhoz és császárhoz, meg kell állapítani, hogy az amerikai nagykövet maga jelentette ki megérkezésekor, hogy semmiféle üzenetet nem hozott magával. 3. Az üzenetről szóló híresztelés kapcsolatban áll azzal a hazugsághadjárral, amelyet az ellenséges hírverés folytat. E hírverés szerint az olasz népből mind nagyobb az elégedetlenség Mussolini politikájával szemben s az olasz uralkodóház is osztja ezt az elégedetlenséget. Olaszországban mindenki tudja, hogy ez a hír valótlan s az egész olasz nép lelkesen áll a Duce mögött.

Hoover volt elnök szembehelyezkedik azzal, hogy Amerikát belekeverjék a háborúba

Newyorkból jelentik (NTI): Hoover volt elnök az Anglia megsegítéséről szóló törvényjavaslatlalt kapcsolatban felszólította a képviselőház külügyi bizottságát, hogy azonnal pontosan határozza meg a Rooseveltnak adandó felhatalmazásokat. Hoover utalt arra, hogy a törvényjavaslat heves mézettelérékre vezetett az Egyesült Al-

lamok lakosságában, éppen ezért feltétlenül szükséges annak megállapítása, vajon az elnök átengedhet-e amerikai hadihajókat Hoover helyesli az Angliának nyújtandó megfelelő segítséget, szembehelyezkedik azonban azzal, hogy Amerikát bármiképp bekeverjék a háborúba.

„Ahogyan az erdélyiek látják...”

Sztrínovich Jenő levelét megírta...

Lapunk január 3-iki számában „Ahogyan az erdélyiek látják” címmel rámutattam néhány jelenségre, amelyek az anyaországból hozzánk került hivatalnokok magatartásában feltűnőek az erdélyiek szemében s alkalmasak arra, hogy bizonyos ellentéteket élezzenek ki erdélyiek és anyaországbeliek között. A cikk több olvasónkat válasz-írásra ihlette. Akadtak, akik védelmükbe vették a cikkben kifogásolt hivatali modort s a rangkóróság gyermekét megnyilvánulásait és arra az álláspontra helyezkedtek, hogy mindegyre mulaszthatatlanul szükség van, mert rendnek muszáj lenni és elvész a világ, aláaknázódik a *Te-kintély*, ha a felszabadult részek magyarja nem szokik gyorsan hozzá a címek használatához és a rangok megrettent, alázasos tiszteletéhez. A hozzánk érkezett válaszlevelek túlnyomó többsége azonban nemcsak hogy helyeselte a cikkből kitetsző felfogást, hanem számos hasonló esetet sorol fel, amelyekből kitűnik, hogy az álltalunk tapasztalt jelenségek korántsem elszigetelt tünetek, hanem egy olyan rendszernek és közszellemnek általános megnyilvánulásai, amelyet minden halandó gondolkodású magyar ember legfeljebb a régmúlt emlékei között lát szívesen.

A velünk közölt esetek közül ki kell emelnünk egy nagybányai magyar borbélymester panaszát.

A főtanácsos úr, kitélelni!

Az anyaországból Nagybányára jött Sztrínovich Jenő nyugalmazott pénzügyi főtanácsos és felesége. Kitélelni jöttek a kedves és híres nyaraló-városba, mert, mint a tanácsos úr kijelentette, a visszacsatolt részekben s így Nagybányán is, olcsóbb az élet, mint Budapesten, ahol eddigi lakóhelyük volt.

„A véletlen úgy hozta magával, — írja a panaszos levél, — hogy a tanácsos úr éppen hozzám jött beretválkozni. En örvendtem is neki, mint új vendégnek a mostani kétségbeesésben rossz üzletmenet mellett, hiszen a régi vendégeim 50 százaléka eltávozott. Azért a legnagyobb udvariassággal szolgáltam ki a tanácsos urat a lakásán hetenként kétszer, esetenként 50 fillérért!”

Nem is lett volna semmi baj, ha a tanácsos urnak nem jutott volna eszébe, hogy „abonálkozzék” a derék borbélymesternél. Az erre vonatkozó alkut a felesége ónagysága folytatta le a fodrászműhelyben. A borbély havi öt pengőt kért heti kétszeri beretválásért és havi egy hajvágásért a lakáson történő kiszolgálás mellett, az üzletben kiszolgálva pedig havi 3 pengőt.

A nagyságos asszony sokalta ezt, az ipartestülettel fenyegetőzött, hivatkozott a nehéz megélhetési viszonyokra, mire a borbélymester tisztelettel megjegyezte, hogy hiszen a tanácsos úr maga mutatta meg neki a nyugdíj-könyvét, amely szerint havi 333 pengő jövedelme van s ezzel szemben ő, a küzdő kisiparos alig tud 60 pengőt megkeresni havonta, amiből csak éppen hogy tengeti magát egyik napról a másikra...

— De ettől függetlenül, — tette hozzá a borbélymester, — 4 pengőért felvállalom, olcsóbban azonban igazán

nem tudom megcsinálni.

A nagyságos asszony azzal távozott, hogy szombalig megbeszéli a tanácsos urral, akkor majd menjen fel hozzá a segéd beretválni, mint rendszeren s vele megüzenni a választ.

Egy pengő miatt...

Ugy is történt. A borbély szombaton felküldte a segédjét, aki azonban kis idő múlva leverten tért vissza és panaszkolta, hogy a tanácsos ur majd megverte és azt mondta neki:

— *Micsoda kommunista a maga gazdája? Hogy mert 5 pengőt kérni? Takarodjék ki innen!*

„Erre én — közli velünk a nagybányai borbélymester. — levelet írtam a tanácsos úrnak, melyben tiltakoztam a fenti kijelentés ellen. Hozzáírtam azt is, hogy az ügyben lépéseket teszek és ezzel fejeztem be levelem: „Ha önnek nem konvenniál, nem fog nálam beretválkozni... En a kért összegért vállalom a felelősséget bármilyen iparhatóság előtt...”

A levél önérvényes volt, de mégis udvarias. A derék borbélymester azonban elkövette azt a rettentő hibát, hogy nem tudván milyen cím illeti meg az ilyen roppant nagy urakat, elmulasztotta nagyságosnak titulálni őt. A tanácsos úr ezen annyira felbőszült, hogy levelet írt a borbélynak. A levél főlényes hangja, kiesinyes szempontjai és nyilvánvaló tényelferdítései annyira jellemzőek, hogy teljes egészében, a stilushibák kijavítása nélkül közöljük.

Két levél

„Válaszolom Önnek: 1-ször, hogy Ön iskolázatlan ember, tudom, ez nem lenne baj, de mint önálló iparosembernek illenék annyit tudni, hogy egy „főtanácsos” hivatalból való „nagyságos” és így a „nagyságod” titulus dukál és semmiképpen Ön 2-ször: segédjének mondott szavaimat teljes egészében fenntartom. 3-szor: mivel az ügyben eljár a bíróságnál, így nekem nem kell panaszt tennem, mert különben komisz stílusban íródott levelezőlapja alapján én tettem volna meg feljelentésemet. 4-szer: feleségemmel folytatott beszéde, melyhez egy ottlévő közműveslegény is kontrázott, sem illő, sem udvarias, hanem felháborító volt. Ezek leszövegzése után a ügyet elfogja intézni a bíróság, a tárgyalásig ajánlom magam Sztrínovich Jenő.”

Ötmillió hétszázhuszonötezer pengő a Nemzeti Bank múltévi tiszta jövedelme

Hat és fél százalék osztalékot fizet a Nemzeti Bank. — Öt erdélyi fiókját állítanak fel

Budapestről jelentik: (A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa esütörtökön tartotta ülését, amelyen jóváhagyta a bank mérlegét, valamint a nyereség- és veszteség-számlát, mely szerint az 1940-ik évi tiszta jövedelem 5.725.000 pengő. A főtanács elhatározta, hogy az üzleti eredményből a múlt évvel azonos, tehát 6 és fél százalékos osztalékot, részvényenként 753 pengő kifizetését javasolja a közgyűlésnek.

Elhatározta továbbá a főtanács, hogy a visszacsatolt keleti és erdélyi országgrészekben Kolozsváron, Maramaroszigeten, Marosvásárhelyen, Nagyváradon és Szatmárnémetin fiókját állít fel és e mellett Besztercén, Csikszerdán, Sepsiszentgyörgyön, Székelyudvarhelyen, Szilágyssimonon és Zilahon a korábban letesített ideiglenes kirendeltségeket fenntartja.

A nagybányai borbélymester csak annyi magyarázatot fűz a főtanácsosi levélhez, hogy a szóbanforgó közműveslegény a borbély és a hölgy között lezajlott vitába kellő becsánatkérések után, mint a helyzetet ismerő pártatlan fél, tiszteletteljesen avatkozott bele... S végül ezeket írja a nagybányai fodrász:

„Tisztelt Szerkesztő Úr! Ehhez az egész üggyhöz csak annyi a megjegyzésem, hogy mi erdélyi magyarok 22 éves kálváriánk idejében sokat túrtünk, szenvedtünk, de ez-éle üldözések ellenére is megmaradtunk magyaroknak. Igen, magyarok maradtunk titkon, lopva, bujkálva... családjainkban, templomunkban, társadalmunkban és mindennapi környezetünkben. — Konok és fanatikus hittel várva az órát, a percet, amikor Csonkamagyarország és Erdély magyarjai egymás keblére borulhatnak. Vajjon megérdemeljük-e azt, hogy

mind ezek után egy rangkóróságban megsértett főtanácsos kommunistának nevezzen bennünket?... Vádokat és megaláztatásokat érdemlünk mi testvéreinktől?... Ezeket érdemli magyar a magyartól?”

Igy ír a nagybányai iparos. Vajjon fel lehet-e tételezni róla, hogy a főtanácsos feleségével tiszteletlen hangon beszélt, midőn a beretválási ajánlatot tette? Bizonyára nem. Marad a főtanácsos műveltségét eláruló neveltséges és pöffeszkedő magatartása, ami jogossá teszi a feltevést, vajjon nem ál-főtanácsossal van-e dolgunk?

Mindenesetre nyugodt lelekkel bizuk az olvasóra annak megítélését, hogy a fent közölt két levél közül — a nagybányai kisiparos hozzánk intézett levelének különösen utolsó részletét figyelembevéve, — melyik az értelmesebb, nemesebb és nagyarább. (j. b.)

A marosvásárhelyi ítélőtábla alakuló teljes ülése

Antal István államtitkár nagy beszédet mondott

Marosvásárhelyről jelentik: (MTI.) A marosvásárhelyi ítélőtábla ma tartotta alakuló teljes ülését, amelyen az igazságügyminiszter képviseletében dr. Antal István államtitkár is megjelent. A teljes ülésen az egyházi katonai és polgári hatóságok képviselői is résztvettek. Toldalagi Mihály főispán vezetésével Dr. Szobonya Béla ítélőtáblai elnök nyitotta meg az alakuló teljes ülést, majd György József az ügyészi kar nevében szólalt fel. Ezután az igazságügyminiszter képviseletében dr. Antal István államtitkár mondott beszédet.

Antal István államtitkár többek között a következőket mondta:

— Magyarország történelmi szerepe évszázadokon keresztül a védőbástya szerepe volt a nyugati kultúra védelmében s ez ma is így van. A Székelyföld viszont Magyarország védőbástyája s ezt nagyon jól tudták azok a nagy erdélyi fejedelmek, akik a hazájuk függetlenségét nemcsak e

földért magáért, de a Királyhágón túli részek és népek szabadságáért is védelmezték. A Székelyföld e rendeltetése ma sem változott s e kis ország részének ma is minden pillanatban készen kell állnia saját szabadsága, szűkebb hazája függetlensége és az egész magyar föld önálló léte védelmében. Kétfajta a fegyverük: az a diésőséges magyar kard, amelyet a magyar honvéd tart kezében s a jognak és törvénynek az a lángpallása, amellyel a magyar bíró igazságot tesz.

Dr. Antal István államtitkár tetszéssel fogadott beszéde után Jurosz Béla, Farkas Jenő, dr. Kálnoki Bedő Sándor ügyvéd, az Ügyvédi Kamara utolsó elnöke, Duha Tibor a négy székely vármegye ügyvédi kamarája nevében mondottak üdvözlő beszédet. Ezután Toldalagi Mihály gróf főispán emelkedett szólásra. Az alakuló teljes ülés Szobonya Béla elnök zárószavaival ért véget. Utána a központi szállóban közeled volt.

Dr. Antal István államtitkár Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Antal István igazságügyi államtitkár folyó hó 17-én este fél 12 órakor Nagyváradra érkezett, hogy a nagyváradai királyi ítélőtáblának az 1941. január hó 18-án délelőtt 10 órakor tartandó ün-

nepélyes teljes ülésén és az azt követő disztribúción részt vegyen. Az államtitkár a tábla teljes ülésén, amelyen dr. Thury Kálmán, az új táblaelnök hivatalos esküjét leteszi, a kormányt képviseli. Ugyanakkor Nagyváradra érkezik dr. Lutitszky Jenő igazságügyminiszteri osztályfőnök és dr. Agh János osztálytanácsos. Az államtitkár és kísérete 18-án este utazik vissza Budapestre. Ertesüléseink szerint az államtitkár fogadást nem tart.

Frenzel Sándor

tűkőr és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerekezés

Melegágyrámak és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD.
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30.
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekkaszámlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

VADDISZNÓ VADÁSZATON VETT RÉSZT A KORMÁNYZÓ. Marcalgerelyből jelenti a MTL: Esterházy Tamás gróf bakonyi birtokán háromnapos vaddisznó-vadászat volt, amelyen a kormányzó úr őfőméltósága és Albrecht királyi herceg is részt vett. A vadászaton 26 vadat lőttek le. A zsákmány legnagyobb példányát, egy hatalmas vadkant a kormányzó lőtte. A vadászvacsorát a Bakony leg szebb vadászkastélyában, a Hubertus-lakban rendezték.

ANGELO ROTTA APOSTOLI NUNCIUS VISSZAÉRKEZETT A MAGYAR FŐVÁROSBA. Budapest-ről jelenti (MTL): Dr. Angelo Rotta címzetes érsek, apostoli nuncius, a Szent Péter budapesti követe csütörtökön este visszaérkezett a magyar fővárosba hosszabb szabadságáról. A szabadság során különkijelölésben jelent meg XII. Pius pápa előtt, akinek jelentést tett a magyarországi egyházi viszonyokról.

Letették hivatali esküjüket a kuriai bírók. Budapest-ről jelenti: (MOT) A m. kir. Kuria csütörtökön délelőtt dr. Török Géza titkos tanácsos elnöklésével teljes ülést tartott, amelynek keretében dr. Csopely Dénes, az újonnan kinevezet koronaügyész helyettes tette le a hivatali esküt. Ugyancsak hivatali esküt tett a mai teljes ülésen dr. Szladits, a győri táblához és dr. Orbán József a budapesti táblához kinevezett kuriai bíró is.

MEGKEZDI MŰKÖDÉSÉT A BUKARESTI DUNA BIZOTTSÁG. Belgrádból jelenti: A Politika jelenti Berlinből. A bukaresti Duna-bizottság ismét megkezdte működését. Arra számítanak, hogy Szabolcs szovjet delegátus, aki december végén hazautazott Moszkvába új utasításokkal rövidesen visszatér Bukarestbe.

A Bihar megyei Tüdővész Ellen Védekező Egyesület közgyűlése Berettyóújfaluban. Hosszu ideje működik Berettyóújfaluban dr. Miskolczi Pál m. kir. közjegyző, kormánytanácsos és dr. vitéz Törő István m. kir. tisztiorvos vezetése alatt a Biharvármegyei Tüdővész Ellen Védekező Egyesület, amely Berettyóújfaluban 1941. január 18-án délután 5 órakor, határozatképesség esetén pedig 1941. január 25-én, szombaton délután 5 órakor tartja rendes közgyűlését a berettyóújfalui központi egészségházaiban, a tüdőgondozó intézet helyiségében a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. A tüdőgondozó intézet orvosának évi jelentése. 4. Az egyesület zárszámadásának bemutatása, a felmentvények megadása. 5. 1941. évi munkaprogram tárgyalása. 6. 1941. évi költségvetésének megállapítása. 7. Egyesület 1941. évi költségvetésének megállapítása. 8. Esetleges indítványok.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Nagyszalonta új köztisztviselői. Budapest-ről jelenti: (A Nemzeti Újság írja) A belügyminiszter Z. Szabó János nagyszalontai lakost tanácsnokká, Nagy Lajost nagykőrösi városi díjnokot másodosztályú aljegyzővé és Vajna Zoltán okl. mérnököt főmérnöké, Nagyszalontára ideiglenes hállyal kinevezte.

ÜLÉST TART AZ UTCÁK ELNEVEZÉSÉRE KIJELÖLT BIZOTTSÁG. A nagyváradai utcák új elnevezésére kijelölt bizottság ma délután tartja ülését a városházán. A bizottság tagjai dr. Némethy Gyula kanonok, a Szigligeti Társaság elnöke, Csernák Béla ref. egyházkerületi főjegyző, Berde Mária irónő, Tabéry Géza író, dr. Pácz Sándor városi főlevéltárnok, Markovits Manó, a Magyar Párt elnöke és Arvay Árpád országgyűlési képviselő. A bizottság csak javaslatokat tesz az új elnevezéseket a közeljövőben megalakuló törvényhatósági bizottság fogja törvényerőre emelni.

A nagyváradai magyar királyi állami reálgimnáziumban a magyar és román tagozat nyolcadik osztálya részére a tanítás hétfőn, január 20-án, reggel megkezdődik. Igazgatóság.

A nagyváradai m. kir. állami tanító-nőképzőben és gyakorlóiskolájában a tanítás hétfőn reggel megkezdődik.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Újságírók helyhatósági bizonyítványa. A bármilyen célra kiadandó helyhatósági bizonyítványokon a jövőben a „hivatásos újságírói” megjelölést mellőzik. Feltűntetik ellenben azt, hogy újságíró, de hozzáfűzik, hogy az Országos Magyar Sajtókamara által kiállított és a fél által felmutatott tagsági igazolvány szerint milyen fősztályba, illetve alosztályba tartozik.

HOLLANDIÁBAN JELENTKEZNI KÖTELESEK A ZSIDÓ LAKOSOK. Hágából jelenti (NTL): Hollandia német birodalmi biztosa elrendelte, hogy Hollandiában minden zsidó jelentkezni köteles. Az intézkedés további lépést jelent a Hollandiában is égető fontosságú zsidókérdés megoldása felé.

Magántanulók figyelmébe. A nagyváradai polgári fiúiskola igazgatósága a januári magánvizsgákra vonatkozólag az alábbiakat közli: Írásbeli magánvizsgák január 24 és 25-én vannak. A szóbeli rész január 27, 28 és 29-én van. Felkérünk minden magántanulót, hogy legkésőbb január 23 déli 12 óráig jelentkezzen a polgári fiúiskola igazgatóságánál.

A VÁROSI TISZTVISELŐI ÉRTEKEZLET. Nagyvárad. Saját tud. A városházán a csütörtöki szokásos tisztviselői értekezleten megtárgyalták a legfontosabb közigazgatási kérdéseket s azokat az ügyeket, amelyekben a főispán és a polgármester legközelebbi budapesti útjuk alkalmával el fognak járni.

A NAC - Kistext vasárnap mérik össze erejüket. Budapest-ről jelenti (A Magyar Távirati Iroda jelenti) A NAC. tekéző csapata január 19-én a Kistext 8 csapatával mérkőzik a Kistext pályán. A vendég csapatból december 8-án kikapott a Kistext. A Kistext ezen a mérkőzésen ki akarja köszörülni a csorbát, amelyet legutóbb Nagyváradon szenvedett.

Siparadicsom a Dolomitokban

BERLINBEN SENKI SEM TUD HORIA SIMA NEMETORSZÁGI UTJÁRÓL. Belgrádból jelenti a Bud. Tud.: Berlinből ideérkezett jelentések szerint a birodalmi főváros illetékes köreiből kijelentették, hogy arról, hogy Horia Sima Berlinbe utazik, nem tudnak semmit.

JANUÁR 22-ÉN FIZETIK BE AZ IPARI VÁLLALATOK AZ ERDÉLYI KÖLCSÖN ELSŐ RÉSZLETÉT. Erdély gazdasági újjáépítésére a kormány „Erdélyi kölcsön”-t bocsát ki. A kölcsön összege 500 millió pengő. Az ipari vállalatok által jegyzett rész első negyedét január 22-én fizetik a vállalatok. A további befizetések áprilisban következnek. Ezzel az erdélyi kölcsön sikere javarészt biztosított van. Most már hamarosan hozzákezdnek a kormány erdélyi programjának megvalósításához.

Vasutasok, vasutasnyugdíjasok! Az ötvenezeren felüli taglétszámú vasutasok család-gondozó Országos Egyesülete központi kiküldötte vasárnap, január 19-én, délelőtt 10 órakor előadást tart a Vasutasok Szövetkezte, Nülgész telep 1. számú helyiségében. Saját és családja érdekében mindenki jelenjen meg. Csekély tagdíjak, magas segélyek és kölcsönsegélyek.

VÁROSI KEZELÉSBE KERÜL A JÁRVÁNYKÓRHÁZ. Tegnap Nagyváradon járt dr. Sarka belügyminiszteriumi titkár a helybeli közegészségügyi intézmények ügyében. Vizsgálatai során annak a véleményének adott kifejezést, hogy a nagyváradai járványkórházat az állam kezelésébe adják, ahogy az az egész országban szokásos.

Városi zeneiskola létesül Nagyváradon. Már hosszú ideje óta fölmerült Nagyváradon egy városi zeneiskola létesítésének a kérdése. A polgármester a napokban elhatározta, hogy fölállítja az iskolát s annak költségeit, már az idej költségvetésbe fölveszi. Az előirányzások szerint 3 rendes és 3 óradó tanárt fog foglalkoztatni az iskola, amely állami felügyelet alatt állva, hivatalos és törvényes erejű bizonyítvány kiállítására jogosult. Az iskola egyelőre 100 növendék befogadására számít.

Házassági kölcsönök Olaszországban. Rómából jelenti: A fasiszta kormány nagy gondot fordít a népesedési politikára és mindent megtesz a házasságok megkönnyítésére. A különböző kedvezményeken kívül, amelyekben a sokgyermekes családokat részesítik, a házasságok megkötését házassági kölcsönökkel igyekeznek megkönnyíteni. 1940 első kilenc hónapjában 34.468 fiatal pár kapott Olaszországban házassági kölcsönt, összesen 60.1 millió líra értékben. Az egyes házassági kölcsönök 1400—1800 lírara rugtak.

Temetés. Saápy Miklós 18 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Steinberger kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)

Az idén is megrendezik a tűzoltó-tisztai tanfolyamokat. Nagyvárad. Saját tud. Belügyminiszteri rendelet érkezett a városházára, amelynek értelmében az idén is megrendezik a tűzoltó-tisztai tanfolyamot. Akik a tisztai tanfolyamon szándékoznak résztvenni, előzőleg a járási tisztai tanfolyamot február 17 és április 25. között tartják meg, az országos tisztitanfolyamot pedig május 12 és december 13 között, mindkettőt Budapestben.

Az Országos Mentőegyesület veszi át Nagyváradon a mentőszolgálatot. Az Országos Mentőegyesület titkára dr. Littke Henrich tisztifőorvos és Rehá Tamás tűzoltó főparancsnok társaságában tegnap tisztelő látogatást tett dr. Soós István polgármesternél. Dr. Littke a polgármesternél tett látogatása során ajánlatot tett arra nézve, hogy a város mentőszolgálatát az Országos Mentőegyesület átvénné s hajlandó 3—4 modern mentőkocsit felszerelni, mentőorvost és mintegy 8 főnyi létszámot tartani. A nagyváradai mentőszolgálatot eddig a tűzoltók látták el s minthogy a polgármester meggyőződött arról, hogy a Mentőegyesület ajánlata igen kedvező, esetleg már február 1-én a belügyminiszterium felhagyása után meg is kezdte működését az országos Mentőegyesület nagyváradai csoportja.

Szép butort akar?

Ne vegyen még

várjon...

Kifosztottak egy bükkli nyaralót. Kolozsvárról jelenti: A Bükkben levő egyik nyaraló tulajdonosa feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik az elmúlt éjszaka feltörték a nyári lak ajtaját és onnan minden holmit, kerti butorokat és nyári ruhaneműket elhordtak. Az anyagi kár több mint 300 pengő. A feljelentés alapján a rendőrség bűnügyi osztályának közzegei azonnal helyszíni szemlét tartottak s amint értesülünk, mindjárt az első 24 órában le is tartóztattak egy gyanús egyént, aki azonban kihallgatása során tagadta, hogy része lett volna a nyaralóban elkövetett betörésben. Bizonyos jelek szerint azonban kétségtelenül 5 az egyik tettes a betörésnek. A rendőrség bűnügyi osztálya most a büntársok után nyomoz.

„Magyarország magva akar lenni Közép-Európában az egészséges fejlődésnek“

Gratz Gusztáv volt miniszter cikke Magyarországról egy berlini lapban

Berlinből jelentik: (NTI) Egy berlini lap hosszabb cikket közöl Gratz Gusztáv volt miniszter tollából „Magyarország külpolitikája a világháború óta“ címmel. Gratz Gusztáv hangsúlyozza, hogy a magyar külpolitika legfőbb kérdése és legfontosabb célja az elmúlt két évtized alatt mindig a békeszerződés revíziója volt. Magától értetődik, hogy ennek a politikának követésében Magyarország elsősorban azokhoz a hatalmakhoz vonzódott, akik maguk is kegyetlen bánásmódot szenvedtek a békekötés következtében, mint például Németország és Olaszország. Foglalkozik ezután a Bethlen-kormány külpolitikai célkitűzéseivel. Ennek a kormánytörvénynek a kisanant gyűrűjéből. Itt behatóan méltatja a magyar–olasz közeledés jelentőségét Olaszország szempontjából is. A következőkben a Gömbös kormány külpolitikai tevékenységével foglalkozik. Rámutat arra, hogy ez a kormány volt az, amely a Németországhoz való kapcsolatokat kiépítette. Szilárd meggyőződése volt, hogy Magyarország csupán a német birodalommal való szoros összeköttetésben érheti el politikai céljait. Gömbös halála után utódai folytatták ezt a politikai irányítást, amelyet ő követett. Megemlékezik ezután Felsőmagyarország és Kárpátalja, valamint Északerdély visszatéréséről és megállapítja, hogy ezt a sikert nem lehetett volna elérni, ha Magyarország husz év óta minden ingadozás nélkül követett külpolitikájával nem teremtette volna meg ennek előfeltételeit. Magyarország külpolitikájának célja, mondja befejezésül, ugyanaz maradt, amelyet az ország kezdetől fogva követett. Magától értetődik, hogy Magyarország érdeklődése elsősorban Közép-Európára irányul.

Magyarország a tengelyhatalmak vezetőzerepének készséges elismerése mellett magva akar lenni Közép-Európa déli részében az egészséges fejlődésnek. Ennek a feladatnak megvalósításához egyrészt gondosan ügyelni kell arra, hogy belső erejét megtartsa, másrészt való és baráti alapokra helyezze Jugoszláviához és Romániához való viszonyát. Ezidő szerint ezt a magyar–jugoszláv viszony terén sokkal inkább sikerült elérni, mint a magyar–román viszony terén.

Minden háztulajdonos köteles házadóvallomási ívet beadni

A polgármester a következő, minden háztulajdonost érdeklő hirdetőnyelvet adta ki:

A M. kir. Pénzügyminiszter Ur 400/1940. P. M. számú rendelete 15. § 1-ső bekezdése alapján elrendelte, hogy 1941. február hó 28-ig minden háztulajdonos köteles házadóvallomási ívet beadni, tekintet nélkül arra, hogy a ház adómentes-e vagy nem.

Házadó alá eső épületek 2 csoportba oszthatók: egyik csoportba a lakóházak, második csoportba egyéb épületek, ha a fennállásuk állandó jellegű.

A bevallás az erre a célra szolgáló nyomtatványon Nagyvárad város adóhivatalánál, földszint 19. sz. szobában, 6. illetve 12. fillérért kapható házbérbevallási íven kell teljesíteni és azt kitöltés után ugyanebben a helyiségben beadni.

A házbérbevallási íven az 1940 év utolsó évnegyedében (házbérnegyedben) járó nyersházbérbéjvédelemnek egy teljes évre átszámított, vagyis 4 évnegyedre eső összeget kell beállítani. Ha pedig a bér nem évnegyedenként fizetendő, hanem havonta, úgy adóalapul az 1940. évi november

óra eső nyersházbérbéjvédelem 12 hónapra átszámított összegét kell bevallani. Olyan helyeken, ahol nem évnegyedek szerint, hanem évenként egyszerre, vagy félévenként fizetik a házbért, az 1940. évre járó bér, illetőleg az 1940. év második felévére járó bérnek a kétszerese szolgál adóalapul. Ha a házbért hetenként fizetik, akkor az 1940. év november havában 4 hetet és 2 napot számítva, — fizetett bér 12-szeres összege a házadó alapja. A földadós alá nem eső házikert és udvartér használatáért fizetett bérösszeget abban az esetben is a házadóalaphoz kell számítani, ha az érte járó bérösszeget az épület bérletől elkülönítve állapították meg.

A bérből nem adható lakásoknál vagy lakrészeknél bérbérbéjvédelem hiányában azt a hasznosítást kell megjelölni, amelyet a lakásért vagy lakrészért bérbeadás útján lehetne elérni.

Ha a házbirtokos a házadó bevallását a fentírt határidőben be nem adónak 50%-át, ha pedig a bevallás beadására hozzáintézetett felhívásnak a kitűzött határidőn belül nem tesz eleget, a megállapított adónak 100%-át fizeti bírság fejében, a H. H. Ö. 26. § 1-ső bekezdése értelmében.

Adócsalást követ el az, aki a célból, hogy valaki a házadó alól egészen vagy részben mentesüljön:

1. az adóbevallásban tudva valótlan adatokat vezet be, vagy abból adóköteles jövedelmet szándékosan kihagy;

2. a házbérbéjvédelmet az adóévet megelőző utolsó évnegyedre (házbérnegyedre) leszállítja, de a következő időszakra újból feljebb, hogy ily módon a megállapítandó adóalap az egész évre tényleg beszédett bérnél kevesebb legyen.

Az adócsalás miatt kiszabható szabadságvesztésbüntetésén felül minden esetben mellékbüntetésként kiszabandó pénzbüntetés a veszélyeztetett adóegyszeresétől nyolcszorosaig terjedhet, a H. H. Ö. 27. § értelmében.

Nagyvárad, 1941. január 15.

Dr Gyapay,
h. polgármester.

Telefon oszlopokból
fűrészelt száraz
tűzifa
kapható:
Fa és Szénkereskedelmi r. t.
Sánc utca 16. Telefon: 18-09.

A Ferdinánd-híd környékére telepítik a Nyugati pályaudvart

Döntés előtt a budapesti Berlini tér átépítésének kérdése

Budapestről jelentik: A Berlini tér rendezésének kérdése előtérbe került és ezzel kapcsolatosan aktuálisra vált a Nyugati pályaudvar kitélepítésének kérdése is. A Nyugati pályaudvart 1875-ben építették és akkor a pályatestet áthidaló Ferdinánd híddal együtt 4 millió forintba került. Természetesen ma már nagyon bent van a városban a Nyugati s ezért a Ferdinánd hid közelébe tervezik új felépítését.

Mint értesülünk, a MÁV hajlandó a pályaudvar kihelyezésére. Ez a kihelyezés a Ferdinánd-híd vidékére kívánatosnak látszik vasútforgalmi szempontokból is. Erre vonatkozólag a döntés hamarosan meg lesz, az előkészítéssel kapcsolatos tanulmányok előrehaladott állapotban vannak.

A pályaudvar áttelepítésének kérdése élénken érdekelheti az erdélyi utasokat is, mivel az Erdélyből Budapestre érkező vonatok nagyrésze erre a pályaudvarra fut be.

RÁDIÓ

SZOMBAT, JANUÁR 18.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Etrond. Hang-
lemezek.
10.20 „Költők börtönben.“
10.45 „Mit nézzünk meg?“ A római
a Nemzeti Múzeumban. Ismer-
teti dr Erdélyi Gizella. Felolva-
sás.
12.10 A Rádió Szalonzenekara.
13.30 Hanglemezek.
15.20 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
16.10 Ifjúsági rádió. Vezeti Kilián Z.
Bélyeggyűjtő gyerekeknek. A
rádió gyermekjátékoscsoportjának
Posta Bélyegmúzeumában. Kül-
földi bélyegek. Vezeti Kilián Z.
Előadják a gyermekszereplők.
17.15 Veress Károly és fia cigány-
zenekara.
18.00 Házassági alap. Nyíró József el-
beszélése. Felolvassa Sala Do-
mokos.
19.25 Rachmaninov: II. zongoraver-
seny (c-moll). Előadja Sergej
Rachmaninov. Hanglemmez.
19.20 Operettek az Operaházból. Köz-
reműködik az Operaház zene-
kara, Osváth Julia, Walter Ró-
zsi, Laurisán Lajos és Udvardy
Tibor, az Operaház tagjai. Ve-
zényel Fridl Frigyes.
20.40 Innen-onnan. Hangképek.
21.10 A Magyar Revü Tánczenekara.
22.00 Gáspár Lajos cigányzenekara
muzsikál. (Külső közvetítés.)
23.20 Mikor nagyanyáink szerelmesek
voltak. Hanglemezek.

Budapest II.

- 17.45 Habán Mihály verséből ad elő.
18.00 Solymossy Lajos jazz-zongora
számai.
18.25 A földművelésügyi minisztérium
mezőgazdasági főlőrája.
19.00 Hanglemezek.
20.00 Hírek.
20.10 Ügétversenyeredmények.
20.20 Oláh Kálmán cigányzenekara
muzsikál. (Külső közvetítés.)
21.10 A gyarmati regény. Szával Nán-
dor előadása.
21.40 Időjárásjelentés.

Kolozsváron tartják meg az erdélyi vasúti tarifaértekezletet

Az értekezlet célja az erdélyi árúszállítás megkönnyítése

Budapestről jelentik: Mint a Pesti Tőzsde beavatott helyről értesül, az erdélyi vasút és autóforgalmi tarifák tekintetében felmerülő kívánságok megbeszélése véget a MÁV igazgató-sága még január hó folyamán Kolozsváron vasúti tarifaértekezletet tart. — Erre az értekezletre Magyarország gazdasági érdekeltségei közül csak a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara hívják meg, de ezenfelül résztvesznek természetesen a marosvásárhelyi és a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarák is.

Az erdélyi gazdasági életnek maris számos tarifális kívánsága merült fel és pedig nagyjából mindenféle egyes cikkekre vonatkozó tarifaképzési dologában. Így például ugy az erdélyi belső forgalomban, mint az onnan ideirányuló kivitelei, valamint be-
hóztali forgalomban különleges kedvezményeket kérnek az ásványi cik-
kekre, ércekre és egyébekre, továbbá a borszéki és a málnási vízre, hasonló-
képpen tüzelőfa, fűrészelta, szil-
lítására. Itt közbevetően meg kell ie-

gyezni, hogy az erdélyi fűrészaruk szállítása ugy az anyaország, mint külföldi viszonylatban maris megindult. Ezért roppant szükség van arra is, hogy a visszakértült erdélyi részek fűrésztelepei megfelelő kedvező export tarifaképzési eredményeket kapjanak.

A lényeg az egész tarifaforgalomban az, hogy a kormány el van határozva támogatni Erdélynek azt a kívánságát, hogy termékei számára lehetőleg új piacokat nyithasson és ezekhez a piacokhoz oleson hozzáférjen.

Különösen megnehezíti azonban ezeket az Erdélyi tarifális kívánságainak mérlegelését az, hogy az erdélyi forgalomban többszörös átrakással is kell számolni és pedig vasútról teherautóra, viszont teherautóról megint vasútra. Mindezeket a kívánságokat a MÁV kiküldöttéi a kolozsvári tarifaértekezleten meg fogják hallgatni, jegyzékbe fogják venni és ez alapon fognak a kérdésekről esetleg újabb részletező tárgyalások alapján, a MÁV igazgatóságánál, illetve a kereskedelemügyi és közlekedésügyi miniszteriumban dönteni.

Vita a városi telepek körül

Még néhány szót a telekfelosztásokról

Irta: Kőszeghy József

Urszinyi Pál mérnök, a Magyar Lapok vasárnapi számában újból szóba hozta a város körül keletkezett telekfelosztások ügyét. Még a világháború előtti időkben, a Nilgesz telep felosztása alkalmával rögzítette a m. kir. belügyminiszter azt az elvet, hogy a közműveket az új telektulajdonosok költségére kell elkészíteni. Minthogy akkor a városi törvényhatóság védte a parcellázókat a várossal szemben, a telekfelosztási szabályrendeletben aképpen intézkedtünk, hogy a vízvezeték csatorna és világítás költségeinek a felét, az utburkolás munkák költségeit pedig egészben fizessék meg a telektulajdonosok. Ebben akkor volt is ráció, mert amikor 4.75 százalékos kaptuk a hosszulejárati kölcsönöket, az üzemi díjakból a tökebefektetés fölesztésére is jutott. Az első telekfelosztások engedélyokmányaihoz a közművek költségeit ez a szabályrendelet határozta meg. Jóval később, amikor a kölcsönök kora lejárt, egészben követelték a város az üzemi befektetések költségeit is. Amennyiben tehát valamely telekfelosztás engedély alapján készült, a feltételeket fenntartva körvonalozták. A parcellázók ezeket a feltételeket az adásvételi szerződésekben a felekkel közölték is. Nem áll tehát az, hogy a vevő vaktában és kellő tájékozottság nélkül vette volna a telkét.

A nagyobb telekfelosztások azonban már javarészen végre voltak hajtva, mikor a felosztási engedélyt kérték. Hogy legalább a közművekre vonatkozó kötelezettséget mentsük, igyekeztünk a felosztásokat legalizálni. Teljes ereje azonban ez eljárásnak nem lehetett, mert különben azon kellett volna kezdeni, hogy a már felepült vályogházak százait lebontsuk, mert ilyenek építését a szabályrendelet nem engedti meg. Megállapítottuk, hogy tudtommal a hatóság egyetlen ház lebontását sem fogantatott, még akkor sem, mikor az a ház a szabályozási vonal megrontásával az utba épült és a lebontást elrendelő határozat jogerőre emelkedett.

Felvethető a kérdés: miért nem követelte a város azonnal a közművek kiépítését? Ennek hármassága volt: mert az állam sem követelte; mert nem volt rá törvényes jogalap és mert műszaki okokból sem volt rá lehetőség. A víz odavezetése és elvezetése távoli telepeken nem hajtható végre, csak ha a vízvezeték főcső és a gyűjtőcsatorna ott már rendelkezésre áll. A világítást, melyhez csak oszlop meg drót kell, a legtöbb telepen hamar meg is csinálták.

Urszinyi mérnök ur szerint erkölcs-telen eljárás volt, hogy a hatóság olyan magasan fekvő helyekre is adott felosztási engedélyt, ahová nem megy fel a víz és olyan mély helyekre, amelyek nem lehet lecsatornázni. Tudtommal a vízvonaltól a város soha sem adott ki rendszerint felosztási engedélyt. A Nilgesz, Tabéry és Biró telepeken én csak nagy szőlőparcellákat, nem házhelyeket osztottam ki, mert ily helyeken a nagy elproletársodását vétkes könnyeműségnek tartom. Különben a turbina szivattyúk ide is felviszik a vizet, ha a szükség úgy kívánja, csakugy, mint a kolozsvári Fellegvárba. A mély helyeken pedig, ha oda egyáltalán kértek és kapnak építési, vagy telekfelosztási enge-

délyt, az utcák szintje és a közszöbmagasság a környező utak szintjében kellett, hogy álljon. Valószínű, hogy az építkezések nem is jelentkeztek a közszöbmagasság kitűzéséért, hogy az utca feltöltésével járó költségeket elkerülhessék, hanem építették az ó vályogházait, mint a környező vadparcellák köztársasága. Hogy 1930 után mi történt, azt nem tudom.

A baj eredendő oka abban rejlett, hogy azelőtt a parcellázás terveihez sohasem kívánták a magassági terveket: az utcák hosszszelvényeit. Ezt mindig a város állapította meg, mikor a közműveket elkészítette. Maga az állam sem gondoskodott eme tervekről. Ám, mikor egyszerre százával jöttek az utcák és ezrével a házak, a városnak harminc mérnökre is lett volna szüksége, hogy az utcák szintjét és ezzel a közszöbmagasságot megállapíthassa. Fizikailag képtelen helyzet állt elő; így történt, hogy egy az állami, mint a magán parcellázón a tulajdonosok a mély völgyeket is beépítették, melyeket a rendszerint utcai csatornával keresztelni nem lehet. Már pedig az aki a hatóságtól a közszöbmagasság megállapítását nem kéri, éppen olyan kihágást követ el, mint, aki nem kéri építési engedélyt. Az események erkölcsi értékét korunk szellemi színvonalától elválasztani nem lehet.

A helyzet csak az 1938 augusztusában kiadott új közigazgatási román törvény nyomán javult, mert ez a törvény kategorikusan kimondta, hogy addig nincs parcellázás, míg az összes közművek el nem készülnek, vagy a költségeket letétbe nem helyezik. Ha ez a törvény 1920-ban rendelkezésre állt volna, az összes telekfelosztási műzériákat meg lehetett volna akadályozni. Különben ugyanilyen bajok merültek fel a Budapest környéki telekfelosztások körül is; itt is csak a városrendezésről és építésügyről szóló 1937. évi VI. t. cikk segített a bajokon. Emellett törvények időszerűségét az események diktálták, melyek a háború után mindenhol felütöttek a fejüket.

A Magyar Lapok hasábjain dr. Bérczi Endre ur lelkes cikkeket ír a telepek, főként az Őssi telep érdekében. Megzödésem, hogy az a telep örök időkre a helyén marad. Itt is csak arról lehet szó, hogy a mély gödrökben az utcák szintjét ki kell emelni. Őssi persze hegynek felfelé nem lehet lecsatornázni, mert arra a város soha sem gondolt, hogy az Őssi mocsárból valaha is város legyen; így hát a Körös balparti szennyves vizfogyójtót a Széles utcai hídnál vittük át a Körös alatt. Minthogy azonban az Őssi terület elmozdítása a megfelelő vízvezetés hiánya folytán állott elő, ezen pedig ilyen nagy esésű területen, mint a Körös völgye, könnyű segíteni, másrészt pedig mivel Őssi alatt öntözni való terület van elég, Őssi mai területét is vígan le lehet majd csatornázni, ha évek múltán erre rá kerül a sor. Egyelőre holmi nagystílusú bűzkezdésről, melyeket, mint maga Bérczy ur is megállapítja, nem lehet vágrehajtani, ne tessék megijedni. Az urbanizmus sokkal súlyosabb problémákat is megoldott már. Különben is a legtöbb város ott kezd, ahol ma Őssi áll.

Hogy az akkori parcellázók spekuláltak és kerestek, az bizonyos. Sőt

szélhámosok is dolgoztak akkor. Minden mozgalom alapja materiális. A kritikát nem is szabad rossz néven venni, ha az csak szakszerű és alapos és minden egyéb tendenciájú. De állítom, hogy a városépítés nem is olyan egyszerű dolog. Nagyon sokan hozzá szólnak, akik édes keveset értenek hozzá. Az ilyenekre gondolva — kérem eme vitában szerepelt összes urakat, hogy a következők adomát magukra ne vegyék) — előadóm néhai való Greguss Agoston nagyszerű persziflázását az állatok gyűléséről. Összesereglenek vala az állatok, hogy kirek-kinek kiosszák a neki való szerepet. Utoljára a számár járult az előzőklő oroszlan elé: Elnök ur, hát én mit csinájak? Az oroszlan dönt: te fiam csak írdál kritikát!

Gyulav Pál, a nagy kritikus is hallotta Gregussnak ezt az adomáját és azt mondják, nem is haragudott érte.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei

— **Filléres helyárrakkal: Az Ördög nem alszik.** Szombaton délután 4 órakor Vaszary Gábor nagyszerű zenés vigjátéka: az Ördög nem alszik lesz a színház műsorán filléres helyárrakkal. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő.

— **Bécsi gyors — operett bemutató — szombaton este.** Teljesen készen várja a szombat esti előadást a színház teljes személyzete, hogy bemutatssa Nagyvárad közönségének a színházi szezon nagyszerű udjóságát Keller Dezső és Sándor Jenő legújabb operettjét, a Bécsi gyorsot. Nagy és gondos előkészületek után egy olyan operettel lépik meg a közönséget, ami a békevilág gyors operettjeire emlékeztet. A Bécsi gyors romantikus huszartörténet, tele szebbnél-szebb melódikus zeneszámmal, táncokkal. A szövege szellemes, ötletes és fordulatos. A bécsi gyors a Fővárosi Operettszínház állandó műsora. A nagyvárad előadás külön érdekessége a teljesen új díszletek, amiket az igazgatóság direkt erre az előadásra készített. — A budapesti ruhák meglepetés számba mennek. A ragyogó fővárosi kiállítás, színpompás jelmezek. Szereposztása parádés. A főszerepeket: Komlós Juci, Fónay Márta, Rappert Dódi, Keleti Aranka, Berengh Béla, v. Molnár Iván, Felhő Ervin, Nagy Ferenc, Tanay Emil, Bihari Zoltán játsszák. A zenekart Szathmáry Endre vezényli. A táncokat Szabó Jenő tanította be. A bécsi gyors szombaton este háromnegyed 8 órakor A. bérletben, vasárnap délután 4 órakor és este háromnegyed 8 órakor B. bérletben lesz a színház műsorán, mindenkor rendes helyárrakkal.

Heti műsor:

Szombat délután 4 órakor filléres helyárrakkal: **Az Ördög nem alszik** zenés vigjáték. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő.

Szombat este háromnegyed 8 órakor operett bemutató: **Bécsi gyors**. Romantikus huszartörténet 3 felvonásban. A bérletben. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap délután 4 órakor: **Bécsi gyors**.

Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: **Bécsi gyors**.

Hétfő este háromnegyed 8 órakor: **Bécsi gyors**. B. bérletben.

Arcúhirdetések

Szavanként 10 fillér, állásíkeresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Kiadó két butorozott szoba, különbejárattal, fürdőszoba használattal. — Hitler Adolf u. 59. 544

Keresztény családnál kiadó kis szoba üresen fürdőszoba használattal, — tisztviselőnek részére. Zalezsák, Rákóczi ut 22. szám. 505

2 szobás, fürdőszobás lakást keres gyermektelen házaspár április vagy május 1-re. Tonk, Körös utca 32. 497

Kiadó február 1-re 3 szobás, cserép-kályhás, parkettes lakás. Csengery u. 29. — Egy szoba különbejárattal. 524

Keresek központban modern kétszobás, fürdőszobás lakást. Cimet kiadóba kérek. 452

Két szobás, fürdőszobás parkettes lakás Sztaroveszky u. azonnalra kiadó. Ertekezni Wesselényi utca 4. (v. Percses u.) Óvoda. 522

Kiadó 4 szobás magánház. Érdeklődni Lakatos szűcs üzlet, Széchenyi tér 6. szám. 531

Különféle

Angol és francia varrást olcsón vállal, házaknál is, perfekt varró. Madár u. 22. Özv. Varjuné. 536

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt, ékszert magas áron veszek. Haslinger ékszerész, Rákóczi ut 8. 545

Nagyakgyán, régi posta helyiség, 3 szobás lakás, hozzávaló gazdasági épületekkel 2080 öl kert területtel, 4600 pengőért szabadkézből eladó. Ertekezni a helyszínen. 534

Eladó a várad hegyen 2 hold szőlő gyümölcsösselel, házzal, gazdasági épületekkel, Varga József, Hering oldal, Szilva ut 6. 533

Keleti és hazai perzsaszőnyegeket magas áron veszek. Cimeket „Készpénz” jellegre kiadóba. 539

Régi miniatűr festményeket, muzeális régiségeket vennék. Cimeket a kiadóba kérek. 535

Eladó 2 hold szőlő lakással, Nagyszentgyörgy 15. szám. 537

Allást nyee

Fiatall kizsgáló leányt felvesz Osz-tás és Társa, Rákóczi ut 1. 540

Agilis helyi ügynökök gyógyszer-tárak és drogériák látogatására felvétetik a Vegyi és Élelmiszeripari Rt.-nál. 546

Kizsgáló leány felvétetik. Toncz András, Rákóczi u. 25. 538

ÜGYES és FÜRGE lapkiadókat és lapkiadóasszonyokat keresünk fix fizetéssel. Jelentkezni lehet a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást keres

Jobb nő elmenne háztartást vezetni, vagy szakácsnőnek plébániára, falura is. Cim: Szaniszló u. 18. Kuicsárné. 542

Házvezetőnőnek ajánlkozik középkorú intelligens nő, falusi háztartásban is jártas. Cim D. G. Nagyvárad, Szabadság utca 3. 541

Gazdasszonynak ajánlkozom, gyakorlatlalt plébániára, csendőrsőre v. bárhová vidékre is. Cim a kiadóban. 543

Kiadótulajdonos:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: **Dr. Paál Árpád** **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilagy Dezső-utca 5. szám.